

Tegevusaruanne: Meede 2 Varroatoosi monitooring ja tõrjemeetodid

Periood: 01.03. – 31.08.2011.a.

Koht: Tartumaa, Nõo vald, Uuta küla, Sireli talu

Vaateleja: Janek Saarepuu, Töövõtuleping nr PR-7-2.1-4

Mesila andmed:

1. Mesila registreerimis number: EE26459
2. Mesila aadress: Tartumaa, Nõo vald, uuta küla, Sireli talu. Mesinik Janek Saarepuu.
Telefon 56228046 email: jandrys@gmail.com
3. Mesila grupi suurus: kodu grupp 20 mesilaspere
4. Tootmissuund: polüfunktsionaalne mesila- tootmismesila, aretus, emade kasvatus.
5. Taru tüüp: korpustaru, langstroth-farrar 95% eesti raam 5%
6. Korjetaimed: mitte põllumajanduslikud taimed. Palju metsa- ja niidutaimi.
7. Mesilas diagnoositud haigused: ei ole
8. Talvitumisel mesilasperede suremuse protsent 3 aa. jooksul: 0%
9. Varroatoosi raviskeem ja ravimid: **kahe kordne tõrje:**
Pärast meevõttu ribad (apistan, fumisan), oktoobri lõpus, novembri alguses teine tõrje(pipiin, oblikhape suhkrulahuse tilgutamine). Üks pere saab 1+1 tõrje. Nt. 10 august fumisani ribad sisse, novembri algus pipiini lahus.
10. Kevadise langetise uuringute tulemused: Pere 1 ja 25A parasiite-haigusi ei ole. Pere 9 leitud nõrk lesta nakkus (pere oli 2010 isapere mesilas). Tõendid nr. 37 ja 38.

Lühikokkuvõte monitooringu tulemustest

Sissejuhatus

Eesti mesinike seas on siiani kes ei tunneta varroalesta (varroa jacobsoni ja varroa destructor) ohtlikkust mesilasperedele, seda eriti augustis ja septembris. Juba kevadel hakkab varroalest kiiresti paljunema. Ta paljuneb, munedes mesilaste kaanetatud haudmesse. Ligikaudu 2,5 päeva pärast kannu kaanetamist muneb lest esimese muna, millest koorub isane lest. Iga järgmisest, 30-tunnise intervalliga munetud munast koorub emane varroalest. Varroalest muneb 1-6 muna. Emane varroalest areneb töomesilase haudmes munast täisealiseks lestaks kuue ööpäevaga, lesehaudme vaglal ca seitsme ööpäevaga. Emane varroalest areneb viljastatud munast.

Töomesilase kannus areneb emaseid lesti keskmiselt 1,3 ühikut (1-2 lesta), lesehaudmes valmib keskmiselt 2,7 ühikut (2-4 lesta). Varroalest eelistab paljunemiseks lesehaudet, sealt võib teda sagedamini leida kui töomesilase haudmekannudest.

Metoodika

Varroalesta varisemist jälgitakse mesilas pisteliselt aastaringselt. 2010 sügisel sai tehtud kõigis mesilasperedes viimane tõrje 6-8 november, 10 ml pipiini lahust kärjetäna kohta tilgutamisega otse mesilaskobarale. Pipiini lahus ei muutunud piimjaks ja sellega jäi kahtlus, et see ei toiminud nagu vaja. Kevadel valiti välja 4 pere kus jägiti varroalesta varisemist. Pered olid suhteliselt ühe tugevused, va. pere 25A mis oli 2010 15 juuli paiku tehtud kunstpere.

Valitud pered monitooringuks, kirjeldused

Pere1, Nuutero päritolu Eestis kasvatatud 2009 aasta mesilasema. Talvitus kahes korpuses, väga tugev pere. Kevadise langestise hulk vähene >50g. Taru ja raamid puhtad. Talvitumise hinne 5. Kevadine areng kiire.

Eelmisel sügisel tehtud tõrje, 12 august 2 fumisani riba, 6 november pipiini lahuse tilgutamine mesilaskobarale. Varisenud lestad hulk keskmine (lesti ei loetud, hinnati silma järgi. Keskmine hulk ca 100-200 lesta).

Pere 9, Nuutero päritolu Eestis kasvatatud 2009 aasta emamesilane. Talvitus 2 korpuses, tugev pere. Kevadise langetise hulk keskmine >150 g.

Pere oli 2011 talv-kevad väga aktiivne, kippus varakult puhastuslennule. Taru ja raamid puhtad, määris lennuava. Talvitumise hinne 3. Kevadel jäi areng vinduma alguses.

2010 oli pere isapereks mesilas. Kasvatas leski kuni oktoobri kuuni ning ei ajanud leski välja isegi mitte veel novembris. 2010 sügisel lesta tõrje Fumisani ribadega 12 august, II tõrje 6 november pipiini lahuse tilgutamine mesilaskobrale. Varisenud lesti keskmiselt.

Pere 25A, Seppelä päritolu 2010 aasta emamesilane. Talvitus 8 langstroth raamil. Kevadine langetise hulk keskmine >150 g. Taru ja raamid puhtad. Talvitumise hinne 4. Kevadine areng kiire.

Kunstpere tehtud Pere 9 mesilastest 14 juuli 2010. Ribasid ei kasutatud augustis. II tõrje 6 november pipiini lahuse tilgutamine mesilaskobarale. Lesti varises vähe.

Kontrollpere, **Pere 10**, Eesti päritolu 2010 aasta kollane mesilasema. Talvitus 2 korpuses. Kevadine langetis vähene >100g. Taru ja raamid puhtad. Talvitumise hinne 5. Ema lõpetas aprilli I pooles munemise ja tuli välja vahetada, peres tekkis kiirest sülemlemise tung kuid sülemlemist ei toimunud.

Eelmisel sügisel tehtud tõrje, 12 august 2 fumisani riba, 6 november pipiini lahuse tilgutamine mesilaskobarale. Varisenud lestade hulk keskmine.

Lestatõrje vahendid, mesilas kasutatud 2005-2011

BeeVital: Austria toode, ohutu mesilastele kui ka inimestele(ka lestadele). Ei toiminud nagu juhendis märgitud, hind ca 20-25 € 0,5 l, sellega saab ravid juhendit järgides 7-8 pere. Lesti varises 30 ml lahuse tilgutamisega kobarale ööpäevas 10-20. Hinne nigel

Gabon: Tsehhi toode. Saadavus on väga halb. Hind ca 20 €, 20 riba pakis. Toimeaine fluvalinaat. 2 riba perele. Toimis hästi. Hinne hea

Fumisan: Venemaa toode. 10 riba pakis ja hind 6-15 €. Toimeaine fluvalinaat. Sõltuvalt partiist töötab halvasti kuni hästi. Soovitan pere veel millegi teisega üle ravida. Toimeaine kaob ribadelt kiiresti. Koondhinne on rahuldav.

Apistan: Inglismaa toode. 10 riba pakis, hind ca 23-35 €. Toimeaine fluvalinaat. Toimib hästi isegi mitme kordsel kasutamisel. Lestadel tekib pika peale resistentsus või sõltub see ribade mitmekordsel kasutamisest. Koondhinne on hea.

Bayvarol : Saksa toode. 20- 22 € 20 riba mis on arvestatud 4 riba ühe pere jaoks. Ohutu mesilastele ja ei jäta jääke mesindussaaduste sisse. Hinne rahuldav.

Oblikhape: Hind on vähene. Oblikhappe lahust tilgutatakse mesilastele süstlaga, 4-5 ml raami kohta. Üle doseerida ei tohi ja tuleb jälgida ohutus nõudeid. Koondhinne on hea.

Pipiin: Odav tõrjevahend. Toimeaine amitraas. Pärast haudme tegevuse lõppu tilgutatakse 10 ml pipiini lahust otse mesilaskobrale. Olenevalt partiist toimib hästi kuni üldse ei toimi. Hinne nigel kuna 2010 aasta sügisel ei toiminud lahus. 2009 toimis väga hästi.

Tümoool: eeterlik tõrjevahend. Pessa pannes püüavad mesilased sellest seal lahti saada, vaigutasid tümooli padjakest. Lesti hukkus vähe. Hinne nigel.

Apiguard: Inglismaa toode. Looduslik toode, toimeaineks on tümoool mida on 50 g pakis 12,5 g. Hind ca 2,5-3 € pakk mis pannakse pere peale. Toimis nigelalt(varises ööpäevas 2-3 lesta) kuid võimalik et, pere oli liiga tugev ning oleks pidanud kasutama kahte pakki.

Varropol: Venemaa toode, toimeaineks on amitraas. Lesti varises ööpäevas 3-7 tk. Ei soovita kasutada kuna ei toimi piisavalt. Hinne mitte rahuldav.

Kokkuvõte

2011 mesindus hooajal on mesilas märgata peresid kus on suurem lesta nakkus kui teistes, eriti paistab silma pere 16 kus võis taru eest leida tiibadeta noori mesilasi, viitab varroatoosile. Pere oli kevadel tugev, kiire arenguga kuid kasutati kinnist põhja ning see ei võimaldanud jälgida varroalesta varisemist. Valitud peredes sel aastal väga tugevalt varroatoosi ei ole. Pere 9 sai ravitud juba juuli keskel ja augustiks oli pere tervenunud. Kontroll tõrjel Fumisaniga varises üksikuid lesti. Pärast meevõttu tõrjutakse lesti kõigis peredes sel aastal kas Fumisani või Apistaniga. Katsetusse läheb veel Apigel ja Varropol.

Pärast meevõttu on vaja kindlasti teha varroa tõrje, isegi kui pole silmnähtavat varroa kahjustust. Sellega aitab kaasa mesilasperes tugevate ja tervete noorte mesilaste kasvatamisele kes lähevad talvituma. Teine tõrje on vajalik kuna osa lesti on esimese tõrje ajal haudmes ning jäävad ellu. Tehes ühe korra tõrjet on talvemesilased varroatoosist kahjustunud. Selle tulemuseks on suurem langetise hulk ning pere on talvitumise ajal ärritunud. 2010/2011 talvel oli Pere 9 ärritunud kogu talve, eriti tugevalt kevade poole.